

ВИКЛАДАННЯ ПРЕДМЕТА "ЗАХИСТ УКРАЇНИ": СУЧАСНИЙ СТАН ТА МОЖЛИВІ ПЕРСПЕКТИВИ

Олександр Четверіков, аспірант

Андрій Каленський, професор

Метою навчального предмета «Захист України» формування у здобувачів освіти життєво необхідних знань, умінь і навичок щодо захисту України та дій в умовах надзвичайних ситуацій, а також оборонної свідомості, готовності до національного спротиву, розуміння суспільної значущості військової служби, мотивації до набуття необхідних компетентностей у сфері безпеки і оборони.

Провідним методологічним підходом реалізації визначеної мети є запровадження компетентнісного підходу в освітній процес закладів середньої освіти з урахуванням ключових компетентностей як результату навчання.

Предмет "Захист України" має важливе значення у вихованні патріотизму та готовності молодого покоління до захисту своєї країни. У сучасних умовах, коли Україна зазнає випробувань на шляху до миру та безпеки, важливо розглядати перспективи викладання цього предмету з врахуванням сучасних тенденцій та вимог.

СУЧАСНИЙ СТАН ВИКЛАДАННЯ:

Українська освіта ставить перед собою завдання не лише передавати знання, а й формувати практичні навички та компетентності учнів. Проте, стан викладання предмета "Захист України" залишає бажати кращого.

- ❖ **ТЕОРЕТИЧНО ОРІЄНТОВАНИЙ ПІДХІД:** В більшості випадків викладання зводиться до передачі теоретичних знань без акценту на практичне використання цих знань.
- ❖ **ВІДСУТНІСТЬ ПРАКТИЧНИХ ТРЕНУВАНЬ:** Брак можливостей для учнів застосовувати свої знання та вміння у тренувальних ситуаціях викликає дефіцит практичного досвіду.
- ❖ **МАЛЕ ВИКОРИСТАННЯ ІНТЕРАКТИВНИХ ТЕХНОЛОГІЙ:** Недостатня інтеграція віртуальної реальності, ігрових технологій та онлайн-ресурсів у навчальний процес обмежує доступ учнів до сучасних методів навчання.

Для покращення якості викладання предмета "Захист України" та підготовки молоді до викликів сучасності, необхідно розглянути такі перспективи.

МОЖЛИВІ ПЕРСПЕКТИВИ ТА ШЛЯХИ РОЗВИТКУ:

- ❖ **ВПРОВАДЖЕННЯ КОМПЕТЕНТІСНОГО ПІДХОДУ:** Засвоєння теорії повинно супроводжуватися можливостями для учнів застосовувати свої знання у практичних ситуаціях.
- ❖ **ПРОВЕДЕННЯ ПРАКТИЧНИХ ТРЕНУВАНЬ ТА СИМУЛЯЦІЙ:** Організація відвідувань військових частин, тренувальних майданчиків та проведення симуляцій бойових дій допоможе учням отримати практичний досвід.
- ❖ **ІНТЕГРАЦІЯ ІНТЕРАКТИВНИХ ТЕХНОЛОГІЙ:** Використання віртуальної реальності, ігрових технологій та спеціалізованих онлайн-курсів дозволить зробити навчання більш цікавим та ефективним.
- ❖ **РОЗВИТОК КРИТИЧНОГО МИСЛЕННЯ ТА АНАЛІТИЧНИХ НАВИЧОК:** Формування умінь аналізувати військові стратегії, приймати обґрунтовані рішення та розв'язувати проблеми.
- ❖ **СПІВПРАЦЯ З ВІЙСЬКОВИМИ ЕКСПЕРТАМИ:** Запрошення фахівців з області оборони та безпеки для проведення лекцій, семінарів та практичних занять.
- ❖ **СТВОРЕННЯ ІНТЕРАКТИВНИХ МАТЕРІАЛІВ ТА СПЕЦІАЛІЗОВАНИХ КУРСІВ:** Розробка навчальних відео, вправ та завдань, спрямованих на практичне навчання та розвиток навичок.

ПРОПОЗИЦІЇ НА ОСНОВІ ДОСВІДУ ВИКЛАДАННЯ ПРЕДМЕТУ "ЗАХИСТ УКРАЇНИ"

РОЗГЛЯНУТИ ТРИ МОДУЛЯ ПІДГОТОВКИ

1. ІНДИВІДУАЛЬНА - 9 клас

3. ПРОФОРІЄНТАЦІЯ - 11 клас

2. ГРУПОВА - 10 клас

ЯК ПРИКЛАД РОЗГЛЯНЕМО ЗАГАЛЬНИЙ ПЛАН ПІДГОТОВКИ СОЛДАТА ДО БОЮ

Підготовка солдата до бою - це комплексний процес, який включає в себе різні КОМПОНЕНТИ, починаючи від фізичного тренування до навчання тактиці, зброї та стратегії.

КОМПОНЕНТ: ФІЗИЧНИЙ

1. Збільшення витривалості та сили:

- Біг, плавання, велосипед, інші аеробні вправи.
- Силкові тренування: прес, віджимання, присідання.

2. Тренування реакції та швидкості:

- Вправи на координацію рухів.
- Бокс або інші контактні види спорту.

3. Бойові навички:

- Володіння основними видами зброї (автомат, пістолет, гранати, кулемет, РПГ).
- Близький бій, силова боротьба.

КОМПОНЕНТ: ЕКСТРЕМОЛОГІЯ

1. ЕКСТРЕМОЛОГІЯ:

- Поведінкові та психологічні техніки.
- Симуляція екстремальних ситуацій та їхнє переживання.

2. Тренування реагування на екстремальні ситуації:

- Симуляція бойових дій та випадків ворожого нападу.
- Робота з екстремологами психологами для розвитку стратегією управління ситуацією солдатом.

3. Робота в команді:

- Тренування спільних дій та взаємодопомоги з іншими солдатами.
- Розвиток навичок лідерства та підтримки команди.

КОМПОНЕНТ: ТАКТИКА

1. Вивчення тактичних методів бою:

- Робота з картами, розвиток умінь читання місцевості.
- Вивчення тактичних підходів до різних типів бою (наступ, оборона, рейди).

2. Практичні тренування:

- Симуляція бойових ситуацій у полігонних умовах.
- Тренування тактичних маневрів на оборонних позиціях.

3. Вивчення ворожих тактик і стратегій:

- Аналіз досвіду минулих боїв.
- Вивчення характеристики ворожих сил та засобів, їхні сильні та слабкі сторони.

КОМПОНЕНТ: ЗАГАЛЬНА ПІДГОТОВКА

1. До медична підготовка на полі бою:

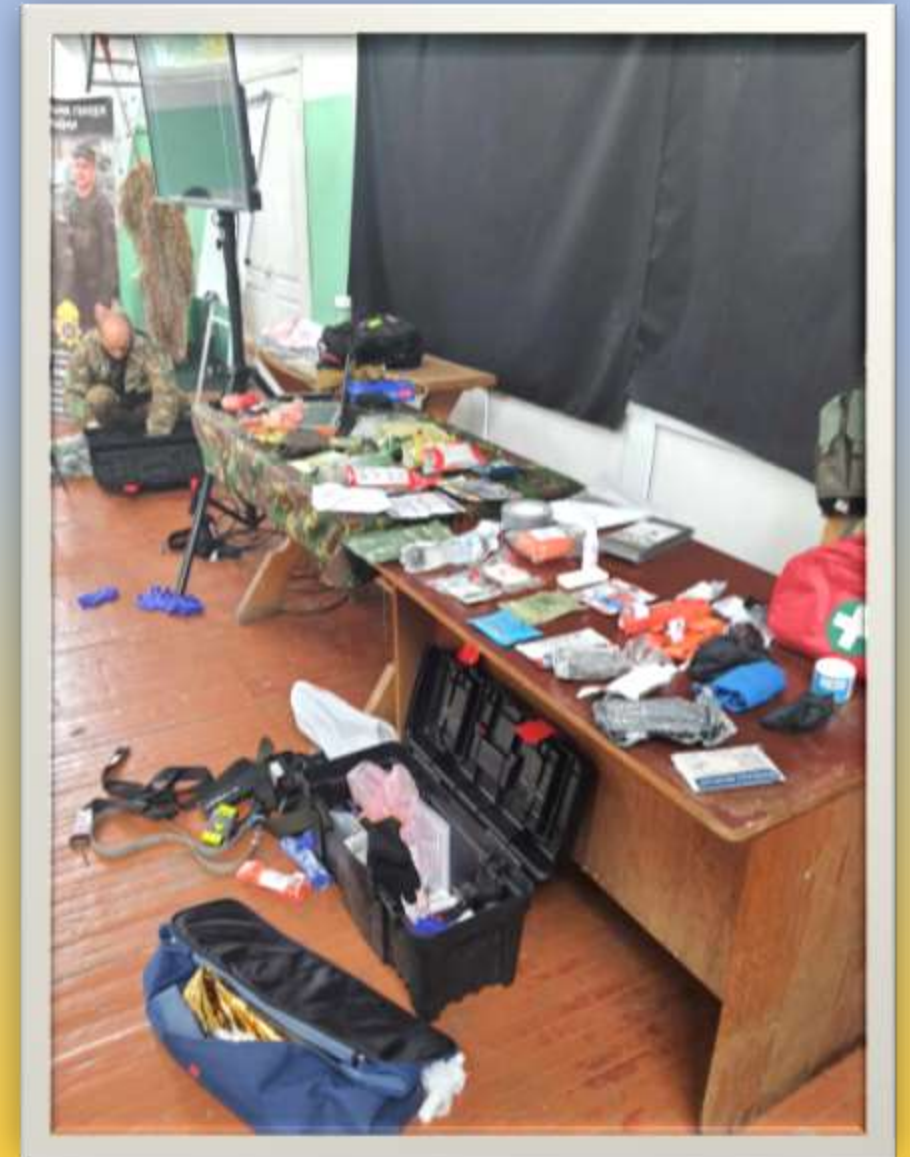
- Навчання наданню першої медичної допомоги.
- Вивчення елементарної медичної терапії та використання медичних засобів.

2. Ознайомлення зі спеціальним обладнанням:

- Вивчення технічних характеристик та використання спеціальних засобів індивідуального захисту.
- Тренування з використанням оптичних та нічних приладів.

3. Підтримка військового зв'язку:

- Вивчення радіозв'язку та кодів комунікації.
- Практичні тренування з використанням засобів зв'язку.

КОМПОНЕНТ: ПІДГОТОВКА ДО БОЮ

1. Симуляція бойової ситуації:

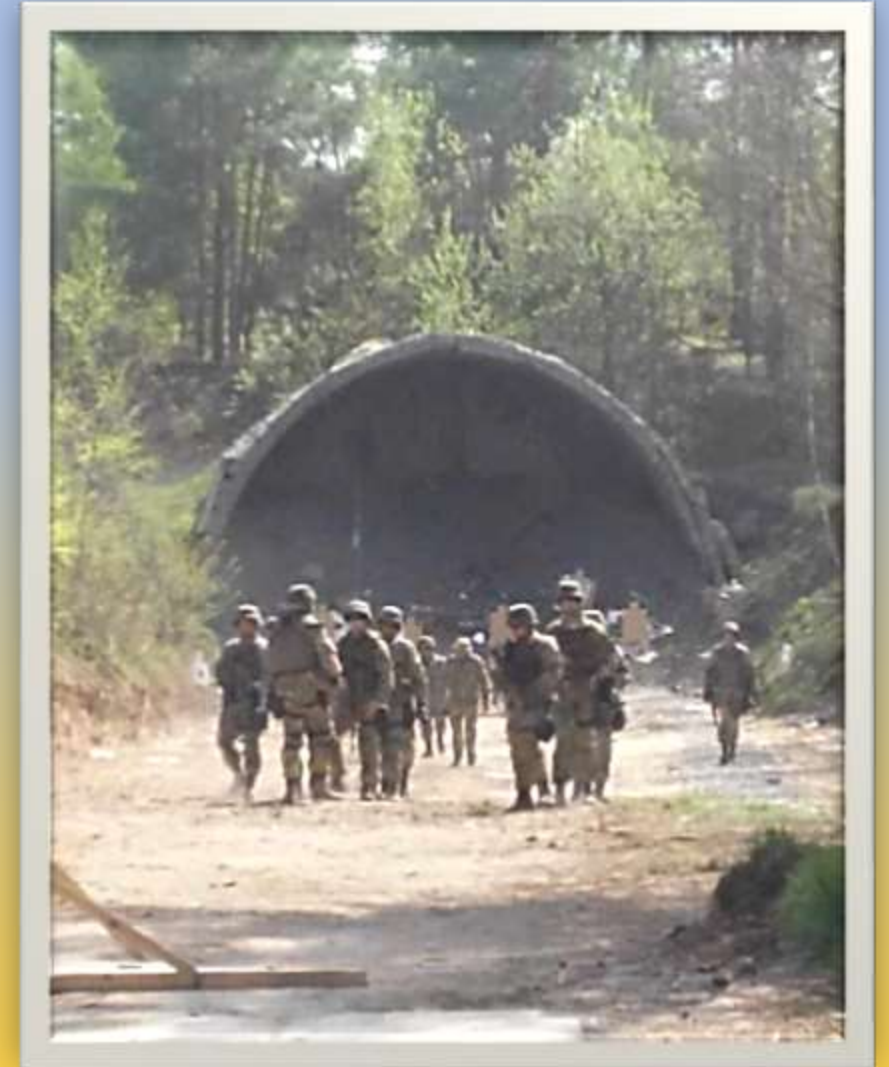
- Реалістичні тренування з використанням макетів ворожих сил.
- Проведення бойових тренувань на великих відстанях.

2. Проведення бойових змагань та тренувань:

- Стрільби на різних дистанціях та з різних положень.
- Бойові змагання з іншими підрозділами для вдосконалення тактики та стратегії.

3. Підсумковий аналіз та вивчення помилок:

- Аналіз результатів тренувань та бойових дій.
- Виправлення помилок та вдосконалення навичок.

Можливості для розвитку предмета "Захист України" великі, і важливою є системна робота над його вдосконаленням. Впровадження компетентнісного підходу, практичні тренування, інтерактивні технології та співпраця з експертами з області оборони стануть ключовими факторами успішного навчання та підготовки молоді до викликів сучасності. Правильно підібрані методи та стратегії розвитку цього предмету допоможуть сформувати громадян, готових захищати свою країну та сприяти її безпеці та процвітанню.

СЛАВА УКРАЇНІ!

Олександр Четверіков, аспірант

Андрій Каленський, професор

